

HUGTÖK Í NÁTTÚRUFRAÐI: ÍSLENSKA-

Concepts in natural science

Mga konseptong pampa -agham

Íslenska	Tagalog				
aðdráttarkraftur	lakas na naghihilaan sa bawat isa	efnaflokkar	hukbo ng mga elemento,		pagkahati-hati sa maka-ibang bahagi
afl	lakas	efnaformúla	pormulang pangkemikal	frumuveggur	Labasang patong gaya ng organ sa katawan o selyo ng hayop o halaman
afrán	isang kilos ng isang hayop na pumatay at kumain ng ibang hayop	efnahvarf	reaksyong pangkemikal	frumuöndun (öndun)	Ang kilos sa paghinga
alkul	pinakamababang temperatura na maakalang may posibilidad pa	efnajafna	ekwasyong pangkemikal	frumvera	protist
almyrkvi	kabuuang eklipse	efnaorka	lakas pangkemikal	frumþörungur	Algae, berdeng halaman na nagsimulang nabuhay sa tubig
amínósýra	Aminong acido	efnasamband	pinagsamang kemikal	frymi	protoplasma
andrúmsloft	singaw	efnaskipti	metabolismo	frymisnet	Endoplasmic reticulum
annað lögmál Newtons	Pangalawang batas ni Newton	efnatengi	ugnayang pangkemikal	fræplöntur	ang isang halaman na tumubo na may liso
arfblandinn	heterosygous	eiming	Distilasyon- paraan sa pagdidistilate ng isang bagay	fylking	lupon, pangkat, grupo
arfgerð	Uri ng gene	einfrumungur	iniinseyular na organismo	fyrsta lögmál Newtons (tregðulögmál)	Pangunahang batas ni Newton
arfhreinn	homosygous	einræktun	Kloning- isang halaman o hayop na napoprodyus sa mga sel ng ibang halaman o hayop	fæðukeðja	sirkulung pagkasunod ng kanilang pagkain ng bawat may buhay
basi	alkalin-isang kemikal na sustansya na pinagsama sa asido upang maging asin	ensím (lífhvati)	ensimo	fæðuvefur	Pagkain na may komplikasyong paterno sa mga bagay na malapit ang koneksyon sa isat-isa
berfrævingur	gymnosperm	erfðasjúkdómur	Koneksyong gene sa sakit o genetikong sakit	geislavirkni	gawaing pangradyo
blaðgræna (laufgræna)	pagmabardi na ang dahon sa isang halaman	erfðataekni	genetikong pangasiwaan	gen	gene, lahing pinagmulan
brautarhreyfing	galaw ng orbita	erfðir	Isang proseso kung saan ang mentalidad at katangian ng katawan ay napamana galing sa magulang sa anak	gerill (baktería)	bakteriya
breyta í tilraun	paiba-ibang pagsubok	far	kilos,pagkilos	gistilífi	kommensalismo
bruni	apoy, init	fast efni (storka)	Solido,buo	grunntónn	isang relasyo ng tunog na tinugtug upang makagawa ng nakaakit na tunog
burður (virkur flutningur)	isang aktibong bagay na naglipat sa pamamagitan ng likas na proseso-(ang dugo ay nagbigay hangin sa lahat na bahagi sa katawan)	fastastjarna	bituin, takdangbituin	grænukorn	maliliit na batik batik sa halaman
byggingarformúla	gawing pangformula	ferð	tulin	halastjarna	kometa
bylgjulengd (öldulengd)	Ang distansiya o agwat ng dalawang dulo sa alon ng enerhiya (halimbawa liwanag o tunog)	fituefni	taba, pangpatabang laman	hamskipti (fasaskipti)	isang prosesong o yugto ng panahon sa pagkakaiba galing sa isang estado o kondisyon hanggang sa isat isa
byrkningur	pteridophyte	Íslenska	Tagalog	hamur efnis (fasi efnis)	Isang platapormang proseso sa pagkakaiba o pagtubo sa isang substansya
deildarmyrkvi	kahalatiang eklipse	fjölfrumungur	multiselyular na organismo	haustjafndægur	Isa sa dalawang beses ng taon (bandang ika 20 sa marso og ika 22 ng septembre) nang ang araw ay nasa itaas ng ekwador og ang araw at gabi ay magkapatang ang haba
DNA-sameind (DKS)	DNA- molekyl	flokkunarfræði	sistematiko	helmingunartími	kalahatiang buhay o panahon
dopplerhrif	Epekto ng dopler	flokkur	uri, klase	hiti	temperatura, timpla o init ng katawan
dreifkjörnungur	Moneran, prokaryote	flotkraftur	lumulutang na lakas	hliðtengd straumrás	maghanay na elektrikong kuryente
dulfrævingur	mga halaman na ang liso ay nasa loob ng kanyang dahon	flæði	agos, anod		
eðallofttegund	Mga gaas na walang aktibong kemikal (helon,argon,krepton)	fráhrindikraftur	nakainis na lakas		
eðlisvarmi	tiyak na kainitin	frjóvgun	fertilisasyon		
efnablanda	Ang substansya na ginawa upang ihalu sa isa pang substansiya	fruma	maliit na bahagi ng katawan, cell		
		frumbjarga lífvera	awtotropikong orgnismo		
		frumdyr	isang pinakamaliit na bagay na may buhay na isa lang ang selyo na makikita lamang sa mikroskopyo		
		frumeindakeningin	atomikong teyorya		
		frumeind (atóm)	atoma		
		frumframleiðandi	unang tagapagyari		
		frumuhimna	balat na nakapaligid ng selyo		
		frumulíffæri	organelle		
		frumuskipting	Ang proseso o resulta sa		

hljóðberi	tagapagdala ng tunog
hljóðbylgja	Tunog ng alon
hljóðstyrkur	malakas na tunog
hraði	belosidad, kabilisan
hrapsteinn	meteyor
hreint efni	ganap na laman
hreyfiorka	kinetikong enerhiya
hryggdýr	hayop na may buto sa likod

Íslenska	Tagalog
hryggleysingi	hayop na walang buto sa likod
hrææta	hayop na kumakain ng patay na hayop
hröðun	ang pagtaas ng tulin ng isang behikulo habang nagkatakbo
hvarfefni	Isang materyal na nagpawala ng kemikal reaksyon
hvatberi	mitokondrion
hýsill	Ang puno ng hayop o halaman kung saan yung ibang hayop o halaman na nabuhay at nakakain
innri reikistjörnur	kabuoang planeta
jafnheitt dýr	Endothermal na hayop
jafnskipting (mítósa)	mitosa
jafnstraumur	direktong kuryente
jarðmiðjukenningin	geosentrikong teyorya
jarðskin	nagliwanagang lupa
jónir	isang atoma o molekulo na mayrong negatibo at positibong may kargang kuryente na dahilan ng pagkawala og pagbalik ng isa o mahigit na elektron
keðjuverkun	pagkasunod-sunod ng pangyayari sa bawat dahilan
kenning	teyorya
kjarnahimna	nukleyaryong membrane
kjarnaklofnun	ang prosesong pagkakahati ng nukleus sa sentrong parti ng atom
kjarnakorn	
kjarni	ubod o sentro
kjarnorka	Sentro sa enerhiya
kjarnsýra	ubod sa asido
kjörbýli (búsvæði)	habitat-
knýr (spyrna)	ulusin, tuhugin
kolefni	karbon
koltvíoxíð	karbon dioxide
kraftur	lakas
kvarki	Ang pinakamaliitang bahagi ng substansya o bagay og isa sa kanila ay protons, at neutrons
kvartilaskipti	isang proseso ng kaibahan

	o paglinang sa isa sa mga hugis ng buwan ng makita galing sa mundo sa kakaibang panahon sa buwan
kynblendingur	mitosis
kynbætur	yugenico
kynhreinn	homosaygos
kynlaus æxlun	walang organ pero maparami sa kanyang sarili
kynlitningur	Isang kromosom na nagpasiya sa kasarian ng hayop o halaman
kyntengdur	kasariang tulay o dutong
kynæxlun	kasariang organ
langsbylgja	Isang porma na may ibang uri ng enerhiya katulad ng init, tunog, liwanag atbp.na kinuha habang itoy ginalaw
leysikorn	lysosome
litagreining	kolometriko
litningur	Kromosom
litróf	spektrum
líffélag	buhay sa komunidad
líffærakerfi	Sistema sa organ
líffæri	organ
lífrænt efnasamband	isang substansyang porma galing sa kemikal reaksyon sa dalawa o tatlong elemento sa insaktong kabuohan na pareho ang isat isa
lífvera	organismo
ljósár	pinakamahabang panahon
ljósbrot	refraksyon
ljóseind	Isang pangkat ng elektromagnetikong enerhiya
Íslenska	
ljóstíllífun	Isang proseso kung saan ang berdeng halaman ay maging karbon dioxide og ang tubig maging pagkain na ginagamitan sa enerhiya galing sa liwanag ng araw
lofthjúpur	singaw
loftmótstaða	resitansiya ng hangin
loftsteinn	meteyoryo-isang parti ng bato na galing sa outer space na tumama sa lupa
lofttegund (gas)	Gaas-isang substansya tulad ng hangin na ni kahit solido o likido
lotukerfið	sistemang periyodiko
lotur	periyodiko, yugto ng panahon
lyftikraftur	bouyansy

lögmal	batas
lögmal Arkimedesar	Ang batas ni Arkimides
lögmal Bernoullis	Ang batas ni Bernoullis
massatala	isang tumpok na halaga sa isang substansya na walang definite na hugis o porma
massi	tumpok o mass
málmarmar	metal
melting	tunaw, natutunaw
metrakerfi	sistemang pangmetro o pangpanukatang sistema
Miklivhellur	Big bang-isang malaking eksplosyon na para sa ibang scientist na nagmungkahi na itoy dahilan na nagawa ang daigdig
misheitt dýr	Poikilothermal na hayop
myndefni	produkto
möndull	aksis- hanay ng imahinasyong linya na nasa sentro sa isang bagay
möndulsnúningur	Aksial na rotasyon- isang kompletong galaw sa isang sirkulo sa paligid ng isang takdang dulo
náttúruval	likas-na bahagi na pinag hati-hati upang itoy makikita sa pamamagitan ng mikroskopyo
neytandi	Konsumer- isang tao ang syang naggamit sa serbisyo
nifteind	Neutron- isang pinakamaliit na bahagi sa isang bagay
nitur	Nitrogen-isang walang kulay na gaas na natagpuan sa malaking bahagi dito sa singaw ng lupa
núningur	Friksyon- isang kilos ng bagay na nagkilusan sa bawat isa
næringarnám	ingesyon
okfruma	zygote
orka	enerhiya
orkupíramídi	enerhiyang peramidi
osmósa	osmosis- isang dahan-dahang pagdaan ng likido sa pamamagitan ng membrane o lamad
oxun	oksidisasyon
óðal	Territoryu, distrito
ófrumbjarga lífvera	Heterotrophic na organismo
ólífrænt efnasamband	Inorganikong compound-galing sa kakaibang bagay na may substansyang buhay

prótín	protina
raðtengd straumrás	serye ng elektrisidad ng kuryente
rafeind	Elektron-isang pinkamaliit na bahagi ng isang substansya na mayroong negatibong elektrikong karga na natagpuan sa lahat ng atom
rafeindahýsing	Elektrong pang konfigurasyon-ang pinakamaliit na bahagi ng substansya na nasasaayos ayon sa kanyang resulta sa hugis o porma
rafleiðni	elektrikong pamamaraan-isang proseso kung saan ang init o elektrisidad lumabas sa isang bagay
rafmagn	elektrisidad
raforka	elektrikong enerhiya
rafsegulbylgja	Elektrikong magnetiko
rafsegulorka	elektrikong magnetikong enerhiya
rafsegulróf	Elektrikong magnetikong spektrum
rafspenna	elektrikong boltahe
rafstraumur	elektrikong kuryente
rafviðnám	elektrikong resistansya
rannsóknargögn	pasubukang data
ráðgáta	problema
ránlíf	predasyon, isang aksyong pagpatay ng hayop o pagkain ng ibang hayop
reikistjarna (pláneta)	planeta
renninúníngur	Kinetikong friksyon-biglaang resulta sa friksyon
riðstraumur	magkahalilang kuryente
Íslenska	
rífbósóm (ríplur)	ribosom
ríki	kaharian
ríkjandi eiginleiki	Dmeiosis dominanting katangian
RNA-sameind (RKS)	RNA- pinagsama
róteind	proton
ryriskipting (meiósá)	meiosis
safabóla	vacuole
samanburðartilraun	kontroladong eksperimento
sameind	Molekulo- isang maliit na bahagi na binubuo sa grupo ng atom kung saan ang substans ay mahiwalay maski walang kabaguhan sa kanyang likas na kemikal
samhjálp	Mutualismo-nauukol sa magkabilang panig
samliðun	Interrapsyon sa isang signal sa radyo sa ibang

	signal na pareho ang wavelength, na resulta sa ekstrang ingay na hindi kinailangan
samlíf	Isang relasyon sa pagitan ng dalawang nagkakaibang buhay-nilalang na nabubuhay sa isat isa at nagdedepende sa isang partikularyong paraan
samstæðir litningar	homologous na kromosom
samsæta	allele
samsæta	Isotopyo- isa sa dalawa o tatlong porma sa kemikal na elemento sa nagkakaibang ukol sa katawan pero pareho ang kemikal nila
samvægi	homeostasis
segulhvolf	magnetosper
segulsvið	lugal na may magnetikong bagay kung saan mayroong puwersa na nais akitin sa ibang metalyo patungo sa kanya
sess (vist)	Isang kondisyon kung saan isang uri ng nilalang na may buhay ay mabubuhay successfully
SI-kerfið	Pangdaigdigang Sistema ng Sukatan
sjávarföll	paglaki at pagkati ng tubig sa dagat, dahilan sa paghila ng buwan at araw
skriðþungi	Isang puwersa na nakuha sa pamamgitan ng kilos o galaw
smástreymi	Isang agos ng tubig sa dagat kung saan mayroong maliitang diperensya sa gitna sa pantay na tubig sa low tide og high tide
sníkill	Parasite-Isang uri ng hayop o halaman na nabubuhay sa labas o silid ng ibang hayop o halaman at doon kumukuha ng pagkain (kuto)
sníkjulíf	parasitismo
snúníngstími	Ang rotasyong oras
sólkerfi	Solar na sistema-ang araw at ibang planeta na kumikilos sa paligid nito
sólmiðjukenningin	Heliyosentrikong teyorya
sólmyrkvi	eclipse sa araw
spírun	Germinasyon –upang ang liso ay palaging mainit ang kondisyon sa paggerminate

splæst DNA	Rekombinanteng DNA
sporbaugur	Elipse- ito ay isang oval ang hugis
steingervingur	Fosilyo- isang natirang hayop o halaman na naging matigas og naging isang bato
sterk víxlverkun	malakas na interaksyon
stjörnuhrap	shooting star o isang maliit na metyor
stofn	populasyon
storkna	naging solido
stórstreymi	tagсібol na panahon
straumefni (kvikefni)	pluido, ano mang tumutulo gaya ng tubig
straummótstaða	elektrikong pangresistansya
straumrás	Sirkito- isang kompletong daan ng mga wires og ekwepmento kung saan ang elektrikong kuryente dumaan
stöðuorka	Potensyal na enerhiya – ang deperensya sa boltahe sa gitna ng dalawang punto sa elektrikong lugal o sirkito
stökkbreyting	mutasyon- ang pagkaiba sa kanyang lahi
sumarsólhvörf (sumarsólstöður)	ni dalawahang ulit sa taon kung saan ang araw sumapit sa pinakamataas o pinakamababang punto sa ulap na nasa tanghalian
sundrandi (rotvera)	saprotropa
súrefni	oxygen
sveifluvídd	Amplityud- ang laking distansya sa wave especially ang tunog o radio wave, na nag vibrates pataas o pababa
svipgerð	phenotype
sykra	asukal
sýrur	asido
sýrustig (pH-gildi)	pangangasim
sætistala	Atomikong numero-ang numero sa proton sa nukleus sa atom, kung saan ito ay natakatangian sa kemikal na elemento
sölt	asin
tegund	Spesis- grupo ng hayop o halaman na maka-anak sa isat isa at nahahati-hati
Íslenska	
tilgáta	isang eksplenasyon o idiya na binibisa sa ilang katunayan pero hindi pa naaprubahan na totoo o wasto
tilraun	eksperimento
tíðni	Frekwensi- ang tulin kung saan ang soundwave

	tumataas at bumababa
tónblær (hljómbær)	Kwalidad sa tunog
tónhæð	Tono- ang antas o lakas ng aktiwiti
tregða	Inersiya- kulang sa enerhiya
tunglmyrkvi	Lunar na eklipse- kung ang buwan ay dumaraan sa gitna ng mundo at araw
umferðartími	Konektado sa orbit sa planeta o bagay sa himpapawid
umfrymi	sytoplasma
valgegnðræp himna	Isang seleksyon na manipis na layer ng tissue na nakabalut sa selyo sa halaman
varmaburður	Isang prosesong kung saan ang init gumalaw patungo sa gaas o likido na ang napakainit na bahagi ay tumaas at ang napakalamig bahagi ay lumubog
varmageislun	Radisyon-init,enerhiya atbp.ay inilabas sa pormang rays
varmaleiðing	Konduksyon- isang proseso kung saan ang init o elektrisidad ay dumaan sa isang bagay
varmaorka	Init sa enerhiya-
varmi	ang kwalidad bilang isang init
vefur	Ang bilang sa mga selyo na napoporma sa nagkakaibang bahagi ng tao, hayop at halaman
veira	virus

veltínúningur	Isang friksyon na may mahinahong gulod o slope
vetni	hydrogen
vetrarsólvhörf (vetrarsólstöður)	Taginaw na panahon
viðnám	resistansya
vinna	trabaho
vistfræði	Ekolohiyo- ang relasyon sa halaman at nilalang na buhay sa isat isa at sa kanilang kapaligiran
víkjandi eiginleiki	Resebong katangian sa katawan na nandoon lang sa bata kung itoy may dalawang gens sa ganitong katangian,isa galing sa tig-iisang magulang
vísindaleg aðferð	Pamaraang konektado sa agham
vorjafndægur	Itoy konektado sa panahon ng tagsibol
vökvi	likido
ytri reikistjörnur	Panglabasang planeta
þétting	Kondensasyon-ang proseso ng gaas na na - babago sa likido
þriðja lögmál Newtons	Pangatlong batas ni Newton
þróun	Ebolusyon-isang dahan-dahang pagtubo ng halaman ,hayop atbp. sa isang matagal na panahon, galing sa simple hanggang sa komplikadong porma
þróunarkenningin	Ebolusyonal na teyorya
þrýstingur	Presyur- isang puwersa na nakukuha sa maselang

	halaga ng gaas o likido sa nakasarang lugal o container
þveiti	Ekskresyon- isang ekskresyon sa toksidong substans sa pamamagitan ng balat
þverbylgja	Transbersong wave
þyngd	Bigat
þyngdarkraftur	grabitasyon
þyngdarlögmál	batas sa kalubhaan,o kabigatan
þynning	Maging mahina kapag dagdagan ng tubig o ibang substansya
þörungur	Algae- isang simpleng halaman na walang tunay na mga dahon,tangkay o ugat na tumutubo sa tubig o nasa malapit sa tubig pati na ang seaweed
ætt	pamilya, mag-anak
ættbálkur	Uri, ayos
ættkvísl	uri, pangkat
æviskeið	habang buhay
æxlun	pagsusupling; pagsasaysay na muli
öldudalur	labangan,sabsaban
öldutoppur	nasa taas na bahagi ng bundok o alon
öreind	panimulang maliit na bahagi ng alikabuk
örvera	mikro-organismo- pinamaliitang nilalang na makikita lamang sa mikroskopyo
öryggi (var)	fyus